GŁOS WARSZAWY

Rok II — Warszawa, 5 stycznia 1943 r. — Nr. 2(11)

DZIAŁANIA WOJENNE.

WIELKIE ŁUKI ZDOBYTE. Komunikat sowiecki z 1,I donosi o zdobyciu Wielkich Łuków, ważnej bazy armii niemieckiej i filaru niemieckiej obrony na froncie środkowym W. Łuki znajdują się 240 km na zachód od Rżewa i 160 km od granicy łotewskie Niemiecka załoga miasta nie chciała poddać się do niewoli i została wycięta w pień Jak podaje komunikat z 3.I, wojska sowieckie po zajęciu W. Łuków posuwają się naprzód zdobywając szereg miejscowości i wiele sprzętu wojennego. Nieprzyjaciel stawia zacięty opór. W czasie walk na zachód od W. Łuków zniszczono bądź zdobyto 4?9 czołgów niemieckich, Czerwona Armia zbliża się do miejscowości Nowe Sokolniki (3) km na zachód od W. Łuków), ważnego węzła kolejowego na linii Leningrad - Kijów. Na zachód od Rżewa odparto kontrataki niemieckie. Zacięte walki toczą się na przedmieściach samego Rżewa.

STOLICA REPUBLIKI KAŁMUCKIEJ ELISTA ZOSTAŁA ZDOBYTA przez Czerwoną Armię. Wojska sowieckie po zajęciu Kotelnikowa posuwają się dalej na południe, w głąb stepów kałmuckich.

OFENSYWA NAD DOLNYM DONEM. Komunikat sowiecki z 1.I donosi o zajęciu 3 nowych miejscowości: Niżny Czersk (140 km na zachód od Stalingradu), O..yskoje i Pryludnaja. Komunikat z dn. 3.I podaje, że zdobyte miejscowości Remo..skoje i Dubowskoje, znajdujące się 50 km na zachód od Kotelnikowa. W rejonie środkowego Donu odparto ataki czołgów nieprzyjaciela, przyczym padło 700 Niemców, oraz zdobyto 7 czołgów.

OFENSYWA NA KAUKAZIE. Mimo ulewnych deszczów ofensywa rozwija się pomyślnie. Jak podaje komunikat sowiecki z dn. 3.I, Czerwona Armia zdobyła miejscowość Elchatowo, znajdującą się na linii Kaukaz - Krasnodar - Baku, przyczym padło 400 Niemców oraz zdobyto 147 czołgów. Wojska sowieckie zajęły miasto powiatowe Czikala położone na pd-wschód od Nalczyku.

STRATY NIEMIECKIE. Specjalnie wydane komunikaty sowieckie podają dokładne dane o stratach niemieckich w rejonie Stalingradu, podczas 6-o tygodniowej ofensywy sowieckiej. 57 dywizji nieprzyjacielskich zostało rozbitych, lub otoczonych. Wojska rumuńskie (16 dywizji) zostały całkowicie zlikwidowane Komunikat z dn. 3,I podkreśla, że armia rumuńska na froncie wschodnim, już nie istnieje. Dalej rozbito 33 dywizje niemieckie. Spośród 17 dywizji włoskich, walczących na froncie wschodnim rozbitych zostało 8 dywizji. Ogólne straty niemieckie wynoszą 313 000 zabitych i jeńców nie licząc otoczonych 72 dywizji nieprzyjaciela w czasie 6-o tygodniowej ofensywy zniszczono ponad 1 791 samolotów i 1 100 czołgów, oraz zdobyto 500 samolotów, 2 000 czołgów i 15 000 samochodów ciężarowych.

AFRYKA. W okolicach Vadi dei el Kediz wojska aliantów weszły głęboko w pozycje niemieckie i włoskie, Walki toczą się o 160 km. od Missureta, gdzie Rommel przygotowuje umocnienia, w Tunisie na lądzie działalność patroli. Uwaga świata zwrócona jest na wojska francuskie, walczące w południowej części Tunisu. Gen. Girland oświadczył, że w Tunisie znajduje się 50.000 żołnierzy francuskich, wyposażonych w sprzęt amerykański i angielski. Do portu Dżibuti (Somali francuskie) wpłynęły okręty angielskiej marynarki wojennej, w myśl układu zawartego z gubernatorem Somali.

DZIAŁANIA LOTNICTWA. Brytyjskie lotnictwo bombardowało lotnisko Heraklion na Krecie. Dokonano nalotu na wybrzeża Tunisu oraz porty Sfax, Sousse i Gabes. Samoloty wywiadowcze stwierdziły, że urządzenia w tych portach zostały niemal całkowicie zniszczone. Bombardowano port Palermo na Sycylii. Brytyjskie lotnictwo dokonało również nalotu na pn. Francję, New Jork podaje, że lotnictwo amerykańskie bombardowało Lorient, oraz Abbeville i Boulogne, przyczym zestrzelono ponad 19 samolotów wroga.

Przyjacielskich. Podczas tych działań polskie dywizjony myśliwskie zestrzeliły swój 500 i 501 samolot nieprzyjacielski. Brytyjskie Ministerstwo Lotnictwa komunikuje, że w roku 1942 lotnictwo brytyjskie zniszczyło nad Europą zachodnią 738 samolotów nieprzyjacielkich lotnictwo amerykańskie natomiast od 4 lipca zniszczyło 200 myśliwców niemieckich.

DALEKI WSCHÓD. Na Nowej Gwinei wojska amerykańskie i australijskie likwidują resztki sił japońskich w rejonie Birmy. Na Pacyfiku nowe serie ataków. Ogółem zlikwidowano 112 jednostek floty japońskiej. Wojska chińskie kontynuują działania zaczepne w prowincji Junan na granicy Birmy. W Birmie, wojska brytyjskie staczają zacięte walki w rejonie Akyab. W górach wyspy Timor walczą oddziały australijskie. Mimo opanowania tej wyspy przez Japończyków, oddziały australijskie nie złożyły broni i ustawicznie nękają nieprzyjaciela przez śmiałe napady partyzanckie. Zaopatrywane są częściowo drogą powietrzną.

ZOBACZYMY NIEBAWEM...

Ze zdumieniem i odrazą przeczytaliśmy w Nr. 48 Biuletynu Informacyjnego,, ocenę wysiedleń z Zamojszczyzny, kiedy po opisie okrucieństw i mordów, jakich dopuszcza się okupant na „wysiedlanej" ludności polskiej, Biuletyn cynicznie stwierdza - „jak się ta zamierzona zbrodnicza akcja okupanta dalej rozwinie „z o b a c z y m y n i e b a w e m..." Nie mniejszym oburzeniem napełnia następny artykuł o Zamojszczyźnie, w Nr. 50 Biuletynu: „Zrozpaczona i wzburzona ludność, pisze Biuletyn, broni się jedynym dostępnym jej środkiem: ucieczką... do sąsiednich powiatów." (O tym, że ludność tamtych stron napada na żandarmów, organizuje grupy samoobrony, zdobywa na Niemcach broń, przechodzi do oddziałów partyzanckich - o tym wszystkim, rzecz jasna, Biuletyn nie pisze ani słowa.) A dalej czytamy: „Nie mając na razie (!) możności z bronią w ręku przeciwdziałać znęcaniu się nad nami, czynimy wszystko (!), aby pokrzyżować plany wroga. Niech katom naszym kością w gardle stanie o w o c ich potwornej zbrodni." — Ale już szczytem cynizmu jest stanowisko, jakie w tej sprawie zajmują wychodzące pod tym samym znakiem, co Biuletyn, Wiadomości Polskie. W Nr. 23 Wiadomości piszą o niemieckich planach „wysiedleńczych" na Zamojszczyźnie: Całość natomiast narodu i do tych planów, jak do wszystkiego co pochodzi z rąk okupanta, ustosunkuje się z e s p o k o j e m płynącym z poczucia własnego zwycięstwa. D o n i e m i e c k i e g o z b r o d n i a r z a n a l e ż y t y l k o d z i e ń d z i s i e j s z y, jutro należeć będzie do nas."

Tak więc — dzień dzisiejszy należy do okupanta, usiłują przekonać swych czytelników Biuletyn i Wiadomości. Polacy winni ze spokojem n i e b a w e m z o b a c z y ć, jak wielkie rozmiary przyjmą zbrodnie okupanta, których owoc, t. zn. groby pomordowanych już na miejscu, albo w Treblince, naszych braci, mają kiedyś „w dniu jutrzejszym" stanąć okupantowi kością w gardle. N a r a z i e zaleca się Polakom ucieczkę (dokąd?) oraz u s t o s u n k o w a n i e s i ę z e s p o k o j e m do tych „groźnych i niebezpiecznych p l a n ó w" okupanta. Oto „program działania" Biuletynu i Wiadomości. Trudno o program bardziej krótkowzroczny, bardziej cyniczny, bardziej zdradziecki. Ratunkiem dla narodu polskiego jest jednak to, że nikt „programów" Biuletynu nie bierze poważnie że chłop lubelski postępuje tak, jak trzeba, jak nakazują wypadki, a nie, jak nakazują obserwatorzy z Biuletynu.

Na zakończenie zamiast komentarza zacytujemy jeszcze raz Biuletyn Informacyjny. W związku z pierwszymi wysiedleniami z Lublina, podjętymi w 10 dni po nieudanej wskutek czynnego oporu Polaków próbie rozstrzelowania i wysiedlenia dzielnicy Lublina Wieniawy, Biuletyn (w Nr. 41) pisał: „W i a d o m o, ż e j e d y n i e z d e c y d o w a n a w o l a c z y n n e g o o p o r u, okazana w czasie zbrodniczej obławy na Wieniawie, m o ż e n a s u c h r o n i ć p r z e d l o s e m j a k i s p o t k a ł l u d n o ś ć ż y d o w s k ą

ROK 1918.

W miastach Francji i Belgii pojawiają się coraz częściej napisy: rok 1918. Propaganda hitlerowska stale jak dotąd odżegnywała się od porównywania obecnej sytuacji III Rzeszy ze stanem Niemiec w r. 1918. I oto charakterystyczne zdanie w noworocznym orędziu Hitlera, które daje w i e l e d o m y ś l e n i a: Gdyby naród niemiecki

—ostrzega Hitler — w r. 1918 zamiast wierzyć zakłamanym i obłudnym frazesom Wilsona dalej prowadził żelazną, zdecydowaną walkę to już wówczas, załamali by się wrogowie Niemiec!

KRONIKA WARSZAWY

— Od kilku tygodni w witrynach i na ściankach wielu sklepów polskich ukazały się bogato wydane i barwnie ilustrowane kartony z sentencjami „wielkich Polaków" w rodzaju znanego żydożercy endeckiego, ideowego wodza pogromów Żydów w Polsce Niepodległej — ks. Trzeciaka. Drukowane wyjątki z przemówień i „rozpraw naukowych" zawierają znane frazesy antykomunistyczne, antybolszewickie i antyżydowskie. Okazuje się, że wszystkie zakłady, zarejestrowane w Izbie Przemysłowo—Handlowej zmuszane są do opłacania 60-u zł miesięcznie i zakupywania wydawnictwa powyższego. Zbyteczny! wysiłek Ministerstwa Propagandy — dziś żaden Polak na lep zgubnych haseł nie pójdzie

Z fabryk warszawskich.

— W fabryce Lilpopa z powodu braku koksu przed pewnym czasem unieruchomiono odlewnię. Nowy dyrektor, wściekły pies hitlerowski, chce przenieść robotników do Zakładów Ostrowieckich w Ostrowcu lub Warszawie. Odchodzący dawny dyrektor wręczył publicznie 2 Polakom, gorliwym w służbie dla okupanta, jako nagrodę 2 koperty, zawierające po 500 zł. Robotnicy Lilpopa nazywają teraz wszystkich gorliwców kopertowcami. Na wyjazd do Ostrowca kopertowicze stawiają się na ochotnika!

— W fabryce „Avia" pracuje 1800 robotników, przy produkcji samolotów. W miarę jak zwiększają się straty wroga na wszystkich frontach — przysyłane są coraz większe zamówienia. Ostatnio dowództwo niemieckie zapotrzebowało 8 tys. korpusów bomb zegarowych. Płace robotników są głodowe: od 1,20 zł do 1,80 zł na godz. 5-dniowy tydzień roboczy zamieniono na 7-dniowy. Dzień pracy przedłużono z 9 i 1/2 godzin na 11 i 1/2, a ostatnio 16 godzin. Nie rzadkie są wypadki aresztowań wśród robotników — ostatnio miało miejsce zamordowanie jednego z najbiedniejszych pracowników. Mimo bestialskiego terroru, pisze autor korespondencji, robotnicy „Awii" broni nie składają. Bogate doświadczenie walczących robotników polskich nauczyło nas, że tylko walką utemperujemy okupanta, bierność rozzuchwali bestię hitlerowską. I oto na próbę wywiezienia 300 robotników do Niemiec, 60 proc. robotników odpowiedziało trzy-dniowym strajkiem. Administracja fabryczna ustąpiła. 12.XII 42 r. wbrew nakazowi dyrekcji, 2 hale przerwały pracę pofajerantową. „Tylko przez walkę z systemem akordowym, tylko przez dalsze zwalnianie tempa pracy tylko przez otaczanie murem wzgardy i nienawiści pojedyńczych sługusów polskiego pochodzenia — wymusimy na wrogu poprawę bytu własnymi rękoma skrócimy dni okupanta" — kończy autor korespondencji.

— Wyzyskiwacz hitlerowski w roli św. Mikołaja: W Modelarni „P. Z. Inż." dn. 24.XII 1942 r. odbyła się „podniosła" uroczystość, na której znienawidzony przez robotników fabrykant Niemiec Mitschke wystąpił w roli św. Mikołaja obdarowywując 6-u spośród pracowników za gorliwą pracę.

Z KRAJU

— W Krakowie, podobnie jak w Warszawie i Radomiu, miał miejsce wybuch granatów w lokalu niemieckim. Niemcy zareagowali na fakt powyższy przesunięciem godziny policyjnej na godz. 18-tą.

— Obszar obozu koncentracyjnego dla Polaków w Treblince został powiększony o 20 hektarów.

— Janówek (koło Kazimierza nad Wisłą) Niemcy rozstrzelali pod pozorem poszukiwania partyzantów 104 Polaków.

— W Stardinii (pod Małkinią) podpalono 3 sterty zboża (1000 metrów) przeznaczonego dla armii niemieckiej.

ZE ŚWIATA

Żołnierze Ludowej Hiszpanii walczą z faszyzmem na emigracji i w kraju.

„Pariser Zeitung" Nr. 343 13 12 pisze:

„W Maroku tworzą się legiony z pośród emigrantów hiszpańskich. Wypływają nazwiska generałów armii republikańskiej z okresu wojny domowej w Hiszpanii. W Meksyku tworzą emigranci hiszpańscy jednostki armii meksykańskiej. Uzbrajane one są bronią amerykańską"

„Völkischer Beobachter (Nr 353 19 12) pisze:

„Gen. Eisenhower przyjął byłego prezydenta Czerwonej Hiszpanii Negrina; omawiał z nim możliwości organizacji emigracji hiszpańskiej na terenie Afryki."

— Agencja Stefani podaje wiadomość o ożywionej działalności Negryna. „Samochód jego, na którym widać emblematy Czerwonej Hiszpanii, ukazuje się w różnych wsiach na granicy algersko-marokańskiej. W rozmowach z tubylcami Negrin występuje ostro przeciwko polityce obecnego rządu hiszpańskiego i zapowiada wielkie zmiany wraz z dojściem do władzy rządu ludowego" "17 XII przyjął Negryn defiladę kilkuset umundurowanych czerwono gwardzistów hiszpańskich; przywitali go oni podniesionemi w górrę pięściami i okrzkami „Niech żyje czerwona Hiszpania"

— „Pariser Zeitung" (Nr. 343 13 12) donosi:

„W Hiszpanii aresztowano Sito Lopez jednego ze znanych przywódców z czasów wojny domowej."

— „Neue Ordnung" (Nr. 741 13 12) pisze:

„Dzięki współpracy policji hiszpańskiej i portugalskiej aresztowano w Madrycie 17 komunistów" „w Madrycie aresztowano 4 przywódców wojny domowej"

— Agencja Stefani (włoska) zwraca uwagę na konieczność przedłużania czasu pracy we Włoszech "do ostatecznych granic ludzkich możliwości."

Volkischer Beobachter" (Nr. 363 12) pisze: „komuniści angielscy zwrócili się do Labour Party (Partia Pracy) z wnioskiem o przyjęcie kom. part. w skład L. Party. We wniosku tym C. K. Kom. Part. stwierdza: „Tylko zjednoczony ruch robotniczy może odegrać decydującą rolę w walce o wolność Anglii i w rozstrzyganiu problemów wewnętrznych.

W poszukiwaniu Niemców Dyrekcja Kolei Wschodniej w Warszawie wydała ostatnio okólnik, w którym komunikuje, że: 1), Volksdeutsche którzy nie zgłosili się jeszcze na listy niemieckie, mogą jeszcze swój błąd naprawić 2), Dyrekcja Kolei może wystawiać wnioski o wciągnięcie na listy powyższe pracowników pochodzenia niemieckiego (t. zw. Stammdeutsche)

— Grecja pod jarzmem hitlerowskim: „Neue Ordnung" (Nr. 75 XII 1942 r.) pisze „W Grecji następuje wielki wzrost drożyzny w związku z widmem inflacji. W ostatnim czasie nałożono drakońskie kary za handel potajemny. Następuje tam masowa wyprzedaż ziemi"

— „Naskutek oszczędności prądu w Atenach, sklepy i lokale publiczne zamykane są o godz. 16-ej, a tramwaje kursują do 18-ej."

— Moskwa. 3 I — W okolicach Rouen dywersanci francuscy uszkodzili i unieruchomili 30 lokomotyw, oraz spowodowali zderzenie 2 pociągów wojskowych.

— Moskwa. 3 I — W rejonie Białegostoku oddziały partyzanckie stoczyły walkę z wojskiem niemieckim, zadając nieprzyjacielowi dotkliwe straty.

— Londyn. 3 I — W wigilię Boż. Narodz. miały miejsce w Brukseli liczne napady na żołnierzy niemieckich. 3 żołnierzy hitlerowskich poniosło śmierć. W związku z tym władze hitlerowskie zamknęły w Brukseli wszystkie kina teatry i kawiarnie.

— Moskwa. 3. I — W zajętym ostatnio przez wojska sowieckie mieście w rejonie Rostowa znaleziono zwłoki 7 czerwono-armistów, którzy dostali się do niewoli niemieckiej. Zwłoki te były straszliwie zmasakrowane. Jeden z nich miał wydłubane oczy. Inny miał zdartą skórę z głowy, a twarz zmiażdżoną, zamienioną w jedną krwawą masę

— Londyn. 2 I — W myśl zasady, że cały naród winien być zjednoczony do walki z okupantem, przeprowadzona została rekonstrukcja rządu jugosłowiańskiego. W nowym rządzie jugosłowiańskim reprezentowane są wszystkie antyfaszystowskie partie polityczne Jugosławii.